

Opdatering af evaluering af Unge-TAMU

Undervisningsministeriet 2003

Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie
nr. 10 - 2003

Opdatering af evaluering af unge TAMU

Lotte Nystrup Lund
PLS RAMBØLL Management

September 2003

Titel: Opdatering af evaluering af Unge-TAMU
Forfatter: Lotte Nystrup Lund, PLS RAMBØLL Management
Udgiver: Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen,
Tværgående kontor for erhvervsrettet uddannelse, 2003
Institution: Undervisningsministeriet
Copyright: Undervisningsministeriet
Serie: Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 10 – 2003
Tema: *Kvalitet og tilsyn, evaluering af uddannelser,
kvalifikations- og uddannelsesbehov*
Serieredaktion og produktion: Werner Hedegaard, DEL
Resumé: Publikationen indeholder resultaterne af en
kvantitativ opdatering af evalueringen af Unge-TAMU fra
2000, som PLS RAMBØLL Management i 2003 har
gennemført for Undervisningsministeriet. Konsulentfirmaet
konkluderer blandt andet, at *"TAMU udgør et relevant tilbud til
en udsat gruppe unge, der har en yderst begrænset
tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, og
som der kun i meget begrænset grad eksisterer andre tilbud
til."*
URL: pub.uvm.dk/2003/tamu
Den elektroniske udgaves ISBN: 87-603-2343-4
Den elektroniske udgaves ISSN: 1399-7386

Indhold

Side

Forord	1
1. Resumé og konklusion	2
1.1.1 Beskæftigelseseffekt	2
1.1.2 Elevprofiler	3
1.1.3 Elevflow	3
1.1.4 Gennemførelse af uddannelsen	3
1.1.5 Konklusion	4
2. Indledning	5
2.1 TAMU's aktiviteter	5
2.2 Undersøgelsens datagrundlag og metodik	5
2.2.1 Dokumentstudie	6
2.2.2 Registerundersøgelse	6
2.2.3 Metode for opgørelse af beskæftigelseseffekt	7
3. TAMU's beskæftigelseseffekt	10
3.1 Beskæftigelseseffekt 12 måneder efter afgang	10
3.2 Beskæftigelseseffekt 6 måneder efter afgang	11
3.3 Beskæftigelseseffekt 1 måned efter afgang	12
3.4 Beskæftigelseseffekt opdelt på fuldførte, delvist fuldførte og afbrudte	13
4. Elevprofiler	17
4.1 Elevernes personlige og familiemæssige forhold	17
4.1.1 Døgn- og dagelever	19
4.2 Kriminalitet og misbrug	19
4.2.1 Misbrug	21
5. Elevflow	23
5.1 Antal elever på TAMU	23
5.2 Fra indslusning til påbegyndelse af 1. brancheforløb	23
5.2.1 Indslusning og visitation	23
5.2.2 Henvi sning	24
5.2.3 Fra visitation til 1. brancheperiode	26
5.2.4 Visitation	26
5.2.5 Kompetenceafklaring	26

5.2.6 Prøvetidsperiode	27
5.2.7 1. brancheforbøb	27
5.2.8 Konklusioner vedrørende elevflow	27
5.3 Gennemførelse af uddannelsen	27
5.3.1 Gennemførelsestid	29

Forord

Ved satspuljeforliget for 2003 blev der tilført midler til en videreførelse af den nuværende forsøgsordning med Træningsskolens ArbejdsMarkedsUddannelser for unge (Unge-TAMU) til og med 2006.

I forbindelse med forliget blev det aftalt, at der skulle gennemføres en kvantitativ opfølgning på evalueringen af TAMU fra 2000 som grundlag for en vurdering af, om den hidtidige forsøgsordning evt. skal gøres permanent.

Denne opdaterende evaluering fokuserer primært på tre temaer: Tamu's beskæftigelseseffekt på eleverne, elevernes personprofil og karakteren af TAMU's elevflow.

Evalueringen er gennemført i 2003 af konsulentfirmaet PLS RAMBØLL Management og er finansieret af Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen. Konsulentfirmaets rapport fra den opdaterende evaluering af Unge-TAMU udgives hermed af Undervisningsministeriet som Internetpublikation.

Afslutningsvis skal bemærkes, at meninger og synspunkter i publikationen naturligvis står for forfatterens egen regning.

Rolf Magelund
Undervisningsministeriet
Uddannelsesstyrelsen
Tværgående kontor for erhvervsrettet uddannelse
Oktober 2003

1. Resumé og konklusion

PLS RAMBØLL Management præsenterer hermed en opdatering af den evaluering af unge TAMU, vi gennemførte i 2000.

1.1.1 Beskæftigelseseffekt

Andelen af elever i beskæftigelse og uddannelse *en måned efter afgang* fra TAMU har svinget omkring 32-37% i årene 1999 – 2002. I 1999 var andelen 37% og i 2003 42%, en stigning på 5 procentpoint svarende til 14%. Stigningen i beskæftigelseseffekten¹ skal ses i lyset af, at TAMU i 2003 har indført en række nye fokuserede udslusningsaktiviteter.

Andelen af elever i beskæftigelse eller uddannelse *et år efter afgang* fra TAMU har svinget omkring 40-45% i årene 1999 – 2002. I 1999 var andelen 45% og i 2002 37%, et fald på 8 procentpoint svarende til 18%. Faldet skal ses i lyset af, at TAMU's elevgruppe er ændret væsentligt siden 1999, herunder er andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk vokset betydeligt.

Opsamlende om beskæftigelseseffekten fremgår det, at der generelt sker en stigning fra 1 til 6 til 12 måneder efter afgang fra TAMU. Endvidere kan der konstateres en markant stigning i effekten i 2003 efter 1 måned sammenholdt med tidligere år. Dette indikerer, at 12 måneders beskæftigelseseffekten for 2003 vil nå op på det højeste niveau i perioden 1999 – 2003.

Der er højere beskæftigelseseffekt blandt de elever, der har fuldført hele TAMU-uddannelsen, sammenlignet med gruppen af elever, der er faldet fra uddannelsen, før de har bestået begge brancheforløb. Et år efter endt TAMU-uddannelse er 50% af de fuldførende elever i beskæftigelse eller uddannelse sammenlignet med 39% af de delvist fuldførende og 40% af de afbrudte elever.

---

¹ Begrebet beskæftigelseseffekt anvendes i denne rapport som andel af elevårgang, der på måletidspunktet er i ordinær beskæftigelse eller uddannelse, herunder efteruddannelse fra beskæftigelse.

1.1.2 Elevprofiler

97% af TAMU-eleverne er i dag mellem 18 og 25 år. 80% af eleverne er mænd og 20% kvinder. Ingen af delene har ændret sig væsentligt siden evalueringen i 2000. 7% af eleverne har børn.

Andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk fra mindre udviklede lande er steget fra 19% i 1999 til 29% i 2003, en stigning på 53%. I løbet af de sidste seks år er andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk mere end fordoblet.

Der er aktuelt 48% kostskoleelever og 52% dagelever på TAMU. Andelen af kostskoleelever er steget 51% siden evalueringen i 2000.

65% af TAMU-eleverne blev i 2001 dømt skyldige i kriminalitet, den samme andel som i 1999. 54% af de nuværende TAMU-elever har været involveret i hash- og stofmisbrug inden skolestart.

1.1.3 Elevflow

I dag foregår 72% af TAMU's elevtilstrømning fra henvisende instanser, mens 28% er direkte henvendelser fra de unge selv.

Forudsat, at antallet af elever optaget i visitation, kompetenceafklaring, prøvetidsperiode og 1. brancheforløb i andet halvår af 2003 svarer til antal optagede i første halvår, vil der i 2003 optages flere elever på alle niveauer i TAMU, end det har været tilfældet i årene fra 1999 til 2002 (bortset fra antal visiterede i 2003 i forhold til 2001, hvor 2001-tallet er en smule større). TAMU vurderer, at elevantallet generelt vil stige i andet halvår. Stigningen skal ses i lyset af et øget volumen ved nu seks skoler samt TAMU's nye strategi om 'flere elever i uddannelse'. Som følge af den nye strategi er den pædagogiske indsats på området blevet styrket.

1.1.4 Gennemførelse af uddannelsen

Andelen af elever, der gennemfører uddannelsen med bevis er steget fra 20% i 2000 til 49% i 2002, en stigning på 145%. Stadig flere elever gennemfører således deres uddannelse, hvilket skal ses i lyset af TAMU's nye strategi om 'flere i uddannelse'.

1.1.5 Konklusion

I forlængelse af evalueringen fra 2000, og på baggrund af resultaterne i denne opdatering, vurderer PLS RAMBØLL Management, at TAMU udgør et relevant tilbud til en udsat gruppe unge, der har en yderst begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, og som der kun i meget begrænset grad eksisterer andre tilbud til.

Det bør desuden bemærkes, at evalueringen i 2000 fremhæver, at TAMU bibringer de unge en række sociale, personlige og faglige kvalifikationer. Dette gælder også for flere af de unge, der ikke nødvendigvis gennemfører hele uddannelsesforløbet. Samtidig er TAMU for en del af deltagerne ét af ganske få mulige tilbud.

2. Indledning

2.1 TAMU's aktiviteter

Denne rapport præsenterer en opfølgning på evalueringen af unge TAMU fra 2000. Evalueringen omhandler tre temaer: TAMU's beskæftigelseseffekt på eleverne, elevernes personprofil og karakteren af TAMU's elevflow.

Lovgivningen formulerer TAMU's formål på følgende vis: "Under arbejdspladslignende vilkår at give deltagerne kompetence med henblik på

1. at fremme deltagernes mulighed for at opnå beskæftigelse
2. at sikre den enkelte en fastere tilknytning til arbejdsmarkedet og
3. at sikre den enkelte mulighed for en videre uddannelse."

TAMU's aktiviteter er orienteret mod arbejdsmarkedet. TAMU arbejder med udgangspunkt i værkstedsorienterede aktiviteter, hvoraf mange er direkte forbundet med produktion af varer og serviceydelser, der sælges på markedsvilkår. Skolernes aktiviteter og orientering betyder, at en stor del af eleverne på TAMU søger direkte mod arbejdsmarkedet.

I lovgrundlaget for TAMU er det indskrevet, at skoleformens aktiviteter udøves inden for de konsekvenspædagogiske rammer. Uddannelserne er tilrettelagt som individuelle forløb, der gennemføres over 34 uger, fordelt med:

1. 4 ugers kompetenceafklaring
2. 6 ugers prøvetid inden for det valgte brancheområde
3. 1. og 2. brancheforløb á 10 ugers varighed
4. en udslusningsperiode på maksimalt 4 uger.

TAMU-systemet er organiseret som seks skoler med en fælles ledelse. TAMU finansieres i dag via rammebevilling på finansloven.

2.2 Undersøgelsens datagrundlag og metodik

Evalueringen af unge TAMU er foretaget på baggrund af en række forskellige datakilder: Der er dels foretaget et dokumentstudie, dels indsamlet statistisk materiale fra tre forskellige datakilder: Danmarks

Statistik, Beskæftigelsesministeriets DREAM-database og TAMU's elevregistrering.

2.2.1 Dokumentstudie

I forbindelse med gennemførelse af evalueringen af unge TAMU er der foretaget et dokumentstudie af relevant lovmateriale, regelgrundlag og andre skriftlige dokumenter, herunder tidligere evalueringer af TAMU, artikler og TAMU's virksomhedsregnskaber.

2.2.2 Registerundersøgelse

Registerundersøgelsen dækker over TAMU-elever fra 1999, 2000, 2001, 2002 og første halvår af 2003. Registerundersøgelsen dækker over data på i alt 1.151 elever. Dette tal omfatter dog en del gengangere. En elev, der f.eks. har været optaget to gange på TAMU, tæller derfor i statistikkerne over eksempelvis elevflow to gange i optag, prøvetid og brancheforløb. Desuden er en lille andel elever ikke registreret i DREAM-databasen. Årsagen kan være, at de aldrig har fået ydelser eller først efter uge 12 i 2003 har fået ydelser. Det drejer sig om i alt 40 personer. Summen 1.151 går derfor ikke igen i samtlige kørsler præsenteret i rapporten.

Der er i samarbejde med Danmarks Statistik foretaget en række registerkørsler, der afdækker forskellige karakteristika ved tidligere og nuværende TAMU-elever, herunder elevernes samboforhold, alder og forsørgerstatus.

Endvidere har Beskæftigelsesministeriet i samarbejde med PLS RAMBØLL gennemført registerkørsler på DREAM-databasen. Disse kørsler omfatter dataudtræk på elevernes arbejdsmarkedsstatus efter TAMU-forløbet. Det bør bemærkes, at DREAM endnu ikke har registreret uddannelsesdata for 2003. Dette kommenteres nærmere i de relevante afsnit.

Evalueringen bygger desuden på data fra TAMU's elevregistrering, herunder data der omhandler elevflow og -profiler. De dele af rapporten, der er baseret på TAMU's data, er behæftet med den usikkerhed, der måtte være i TAMU's elevregistrering. Eksempelvis er TAMU's tal i visse tilfælde beregnede og dermed ikke udtryk for en direkte registrering af hver elev. Problemstillingen er bl.a., at eleverne typisk opholder sig i TAMU-systemet i mere end 12 måneder, og at

der er løbende optag over hele kalenderåret. Da eleverne derfor er tilknyttet TAMU over flere kalenderår, er det ikke muligt at levere eksakte data på uddannelsesforløbet for den enkelte elev inden for ét kalenderår. Dette kommenteres ved de relevante tabeller.

Samtidig er TAMU's data fra 1999 opgjort i et ældre system, der ikke svarer helt til den elevregistrering, der blev indført i 2000. Derfor er data for 1999 ikke fuldstændigt sammenlignelige med data fra de senere år. Forskelle i TAMU's registrering af data kan dermed medvirke til de visse steder store forskelle mellem 1999 og 2000 og frem. TAMU vurderer dog, at 1999 reelt skiller sig ud i forhold til de efterfølgende år, og at dette vil kunne ses i tallene, der generelt er mere positive i 1999 sammenlignet med årene efter.

TAMU oplyser, at 1999 var et år med meget positive resultater. TAMU begrundes dette med, at man i 1999 endnu ikke mærkede påvirkningen fra den omfattende ombygning af TAMU i Århus og fra nyetableringen af TAMU i Odense. TAMU er et lille skolesystem, hvorfor der kan være stor følsomhed over for større omlægninger. Store forandringer på én skole kan derfor påvirke TAMU's samlede beskæftigelseseffekt og elevflow i negativ eller positiv retning.

PLS RAMBØLL har valgt at medtage tallene for 1999 i det omfang TAMU's gamle system har tilladt, idet de trods usikkerhed i registreringsmetoden giver et vigtigt indblik i TAMU's udvikling fra 1999 og frem til i dag.

Til grund for evalueringen ligger desuden et personligt interview med forstander for TAMU-skolesystemet, Jens Bay. Hvor TAMU har kommenteret undersøgelsens resultater, fremgår dette.

2.2.3 Metode for opgørelse af beskæftigelseseffekt

PLS RAMBØLL præsenterer i denne rapport en række detaljerede og opdaterede data på TAMU-elevernes arbejdsmarkedsstatus sammenlignet med den evaluering, PLS RAMBØLL forestod i 2000.

Den mere nuancerede undersøgelse er muliggjort via kørsler på Beskæftigelsesministeriets forholdsvis nye DREAM-database, der er anerkendt for sit meget præcise datamateriale. En del af det datamateriale, der ligger til grund for den aktuelle evaluering vil

således være indhentet fra DREAM og ikke fra Danmarks Statistik, som leverede data til evalueringen i 2000. PLS RAMBØLL har foretaget dette valg på baggrund af et ønske om at levere den mest præcise og opdaterede evaluering af TAMU som muligt.

I den tidligere evaluering baseret på data fra Danmarks Statistik registreredes kontanthjælp, revalidering og andre kommunale overførsler ikke. Herved indgik tidligere elever på sådanne ydelser i andelen af selvforsørgende (beskæftigede). Dette blev søgt kompensert ved en telefonisk spørgeskemaundersøgelse blandt tidligere elever.

I den nye undersøgelse indgår mere præcise data, idet Beskæftigelsesministeriets DREAM-database har gjort det muligt at levere effektal indeholdende kommunale overførsler som kontanthjælp, ydelse under kommunal aktivering, revalidering mv. Andelen af selvforsørgende (beskæftigede) indeholder derfor nu kun et mindre usikkerhedsmoment. Eksempelvis er personer, der er rejst til udlandet, registreret som selvforsørgende. Herved giver den nye undersøgelse et væsentligt mere retvisende billede af elevernes beskæftigelsessituation. Endvidere er elevernes arbejdsmarkedsstatus målt helt frem til medio 2003, hvilket også er en forbedring i forhold til evalueringen i 2000, idet Danmarks Statistiks registerkørsler har meget stor forsinkelse og dengang kun gik frem til 1997.

Sammenlignet med evalueringen fra 2000 vil der således forekomme variationer i det aktuelle datamateriales karakter. I evalueringen fra 2000 viste den interviewbaserede undersøgelse eksempelvis, at 60% af eleverne kom i beskæftigelse umiddelbart efter afslutning af TAMU. Antallet af respondenter var dog meget lavt – undersøgelsen omfattede kun 47 personer. Det var dengang ikke muligt at vurdere, om der var tale om et systematisk frafald i forhold til den store gruppe af tidligere elever, som det ikke var muligt at træffe dengang. Alene af den grund må tallet 60% derfor betragtes med et vist forbehold. Desuden viste registerundersøgelsen i evalueringen fra 2000, at 42% af elever afgang mellem 1996 og 1997 var i beskæftigelse et år efter TAMU-afgang. Som nævnt indeholdt disse tal også personer på kommunale overførsler, hvorfor den registerkørsel givetvis viste en overvurderet beskæftigelseeffekt, idet evalueringen viste, at de

flESTE elever, der påbegynder TAMU kommer fra kontanthjælpssystemet, ikke dagpengesystemet, og derfor formentlig går ud i kontanthjælpsystemet, hvis de ikke får et job eller kommer i uddannelse efter endt TAMU-forløb. Når den nye evaluering viser effekttal for 12 måneder i niveauet 40-45% er dette formentlig udtryk for en reel stigning i effekten i forhold til midten af 1990'erne, hvor tallene i den tidligere evaluering fra 2000 er fra.

PLS RAMBØLL har valgt at lade de relevante registerundersøgelser omfatte såvel de nyeste data fra 2003 som data, der strækker sig tilbage i tiden, fra og med 1999. På denne måde er det så vidt muligt sikret, at de aktuelle tal er sammenlignelige med tallene fra 1999. Hvor der er væsentlige forskelle i dataindsamlingsmetoden, er dette kommenteret. PLS RAMBØLL vurderer, at der trods forskelle i datagrundlag kan sammenlignes på en række parametre. Samtidig præsenterer den aktuelle evaluering et meget nuanceret indblik i TAMU-skolernes elevflow, elevprofiler og beskæftigelseseffekt, der for langt størstedelen af de berørte temaer tilmed går helt frem til og med medio 2003.

3. TAMU's beskæftigelseseffekt

3.1 Beskæftigelseseffekt 12 måneder efter afgang

Af nedenstående tabel fremgår, at andelen af elever i beskæftigelse eller uddannelse *et år efter* afgang fra TAMU har svinget omkring 40-45% i årene 1999 – 2002. I 1999 var andelen 45% og i 2002 37%, et fald på 8 procentpoint svarende til 18%. Faldet skal ses i lyset af, at TAMU's elevgruppe er ændret væsentligt siden 1999, herunder er andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk vokset betydeligt.

Tabel 3.1: Udslusningsstatus et år efter afgang, fordelt på afgangår

	1999	2000	2001	2002
Beskæftigelse	43%	39%	39%	37%
Efterudd. fra besk.	2%	7%	3%	–
Dagpenge-ledighed	1%	–	–	–
AF-bistand	13%	9%	9%	14%
Efterudd. fra ledighed	–	–	–	1%
Orlov	–	–	1%	1%
Kommunal kontanthjælp	22%	22%	29%	26%
Kommunal aktivering	15%	17%	15%	17%
Sygedagpenge og reval.	4%	5%	4%	4%
Udvandret	1%	–	–	–
Procent i alt	101%	99%	100%	100%
Elever i alt	188	187	232	160

Kilde: Beskæftigelsesministeriet. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%. 0% betyder, at under 0,5% er registreret i kategorien. – betyder, at ingen er registreret i denne kategori.

Boks 1: Definerer af udslusningskategorier

Udslusningskategorierne dækker over følgende:
Beskæftigelse: Ordinær beskæftigelse.
Efteruddannelse fra beskæftigelse: Voksenlærlinge fra beskæftigelse, SU med ydelse, SU uden ydelse, VUS (ophævet i 2000), SVU, VEU fra beskæftigelse.
Dagpenge-ledighed: Ledige dagpenge-modtagere.
AF-bistand: Kontanthjælpsmodtagere tilmeldt AF.
Efteruddannelse fra ledighed: Uddannelsesorlov fra ledighed med og uden IHP, voksenlærlinge fra ledighed og VEU fra ledighed .
Kontanthjælp: Kontanthjælpsmodtagere, der kun figurerer i det kommunale system, og som ikke er umiddelbart arbejdsmarkedsparate på grund af kriminalitet, stofmisbrug, dårlig social funktionsevne eller andet.
Kommunal aktivering
Sygedagpenge og revalidering: Sygedagpenge og sygedagpenge i de første 6 uger, for-revalidering og revalidering.
Orlov: Barsels-, børnepasnings-, uddannelses- og sabbatorlov.

Faldet fra 1999-2002 begrundes af TAMU endvidere med, at aktiviteterne i Århus blev neddroglet til et minimum gennem 2001 på grund af en større ombygning af skolen. Næsten hele lærerstaben ophørte i maj 2001, og skolen havde derefter kun en meget lille gruppe elever tilknyttet. Også etableringen af TAMU i Odense fremhæves, idet eleverne blev optaget, mens skolen var under etablering, og indkøringsperioden påvirkede den samlede effekt for TAMU. Endvidere blev Odense-skolen etableret med henblik på at arbejde særligt med unge med en anden etnisk oprindelse end dansk. Da TAMU er et lille skolesystem med stor følsomhed over for større forandringer på de enkelte skoler, kan den samlede effekt påvirkes i positiv eller negativ retning af store lokale udsving og udviklinger.

Et stadigt stigende antal elever med anden etnisk baggrund end dansk vurderes også at påvirke beskæftigelseseffekten negativt.

3.2 Beskæftigelseseffekt 6 måneder efter afgang

Af nedenstående tabel fremgår, at andelen af elever i beskæftigelse eller uddannelse *et halvt år efter* afgang fra TAMU har svinget omkring 38-44% i årene 1999 – 2003. I 1999 var andelen 44% og i 2003 42%.

Tabel 3.2: Udslusningsstatus et halvt år efter afgang, fordelt på afgangsåret

	1999	2000	2001	2002	2003*
Beskæftigelse	40%	34%	34%	34%	42%**
Efterudd. Fra besk.	4%	5%	5%	4%	–
Dagpenge-ledighed	1%	–	–	–	–
AF-bistand	12%	13%	13%	18%	11%
Efterudd. Fra ledighed	–	–	–	0%	–
Orlov	–	1%	0%	0%	1%
Kommunal kontanthjælp	29%	28%	28%	24%	26%
Kommunal aktivering	12%	18%	17%	17%	15%
Sygedagpenge og reval.	3%	1%	4%	3%	3%
Udvandret	–	–	–	–	1%
Procent i alt	101%	100%	101%	100%	99%
Elever i alt	188	187	232	336	73

Kilde: Beskæftigelsesministeriet. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

* Udslusningsstatus for 2003 er målt 20 uger efter afgang, dvs. kun knap et halvt år. Det var ikke muligt at foretage en registerkørsel på status efter et halvt år, da denne datamængde endnu ikke er registreret i DREAM-databasen. Bemærk, at 2003-tal kun omfatter elever, der er afgået til og med uge 51 i 2002.

** Bemærk, at SU og SVU data for 2003 endnu ikke er tilgængelige. Elever, der i år er på de to former for uddannelsesstøtte, er derfor ikke registreret under en af de to

uddannelseskategorier. De indgår i stedet som beskæftigede. De foregående år er ca. 4,5% elever under uddannelse et halvt år efter afgang. Den reelle andel af beskæftigede elever knap et halvt år efter endt TAMU ligger derfor i år sandsynligvis på cirka 37,5%. I denne rapport benyttes begrebet beskæftigelseseffekt om den samlede andel elever, der er kommet i ordinær beskæftigelse eller uddannelse, jf. note 1.

3.3 Beskæftigelseseffekt 1 måned efter afgang

Andelen af elever i beskæftigelse og uddannelse en måned efter afgang fra TAMU har svinget omkring 32-37% i årene 1999 – 2002. I 1999 var andelen 37%, og i 2003 stiger den til 42%, en stigning på 5 procentpoint svarende til 14%.

Tabel 3.3: Udslusningsstatus en måned efter afgang, fordelt på afgangsåret

	1999	2000	2001	2002	2003
Beskæftigelse	35%	30%	33%	32%	42%*
Efterudd. fra besk.	2%	2%	2%	5%	—
Efterudd. fra ledighed	—	—	—	0%	—
Dagpenge-ledighed	—	—	—	—	—
AF-bistand	18%	16%	22%	21%	19%
Efterudd. fra ledighed	—	—	—	0%	—
Orlov	—	—	—	—	—
Kommunal kontanthjælp	36%	38%	31%	29%	25%
Kommunal aktivering	8%	13%	12%	11%	13%
Sygedagpenge og reval.	1%	1%	1%	2%	1%
Udvandret	—	—	—	—	—
Procent i alt	100%	100%	101%	100%	100%
Elever i alt	188	187	232	336	163

Kilde: Beskæftigelsesministeriet. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

* SU og SVU data for 2003 er endnu ikke tilgængelige. Elever, der i år er på de to former for uddannelsesstøtte, er derfor ikke registreret under en af de to uddannelseskategorier. De indgår i stedet som beskæftigede. De foregående år er gennemsnitligt 2,5% elever under uddannelse en måned efter afgang. Den reelle andel af beskæftigede elever en måned efter endt TAMU ligger derfor i 2003 sandsynligvis omkring 40%.

Stigningen i beskæftigelseseffekten en måned efter afgang fra TAMU skal ses i lyset af, at TAMU i 2003 har indført en række nye fokuserede udslusningsaktiviteter. TAMU forklarer, at der nu tilbydes flere jobsøgningsmoduler og kursusdage, mere personlig kontakt med virksomheder og et etableret kontaktudvalg, der kontakter arbejdsmarkedets parter lokalt. Der er udpeget en ansvarlig for udslusning på hver skole, samt en tovholder fra forstandersekretariatet. De ansvarlige og tovholderen mødes jævnligt med henblik på erfaringsudveksling.

Opsamlende om beskæftigelseseffekten fremgår det, at der generelt sker en stigning fra 1 til 6 til 12 måneder efter afgang fra TAMU. Endvidere kan der konstateres en markant stigning i effekten i 2003 efter 1 måned sammenholdt med tidligere år. Dette indikerer, at der samlet for 12 måneders effekten for 2003 også vil ske en stigning.

På denne baggrund vurderer PLS RAMBØLL, at det samlede billede viser en positiv udvikling i beskæftigelseseffekten opgjort som andelen af tidligere elever, der kommer i ordinær beskæftigelse eller uddannelse efter afgang fra TAMU. Denne type effekttopgørelse rejser naturligt spørgsmålet, om dele af de, der kommer i ordinær beskæftigelse eller uddannelse, ville have gjort det også uden at have været på TAMU. PLS RAMBØLL vurderer, at dette kun i mindre grad vil være tilfældet, idet målgruppen for TAMU er svagt stillede unge med yderst begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, og som der kun i begrænset grad eksisterer andre tilbud til.

Det understøttes af, at der stort set ikke er deltagere på TAMU, der modtager dagpenge hverken 1, 6 eller 12 måneder efter afgang, mens der er en stor del på kommunale overførsler som kontanthjælp, i kommunal aktivering og revalidering.

3.4 Beskæftigelseseffekt opdelt på fuldførte, delvist fuldførte og afbrudte

Nedenfor præsenteres tidligere TAMU-elevs beskæftigelseseffekt opdelt på, om de har fuldført, delvist fuldført eller frafaldet deres TAMU-uddannelse.

Set samlet over perioden 1999-2003 er beskæftigelseseffekten højst for de elever, der fuldfører uddannelsen og afslutter med bevis. Et år efter endt TAMU-uddannelse er 50% af de fuldførende elever i beskæftigelse eller efteruddannelse sammenlignet med 39% af de, der kun delvis fuldfører, og 40% af de, der afbryder.

Tabel 3.4: Beskæftigelseeffekt for alle elever ml. 1999 og første halvår af 2003, fordelt på afgangstype og tre perioder efter afgang

	Månedens efter TAMU-afgang	Et halvt år efter TAMU-afgang	Et år efter TAMU-afgang
Fuldført			
Beskæftigelse	43%	42%	48%
Efterudd. Fra besk.	3%	3%	2%
Dagpenge-ledighed	–	0%	–
AF-bistand	23%	19%	13%
Efterudd. fra ledighed	–	–	–
Orlov	–	0%	0%
Kommunal kontanthjælp	23%	16%	15%
Kommunal aktivering	8%	17%	18%
Sygedagpenge og reval.	1%	2%	3%
Udvandret	–	–	–
Procent i alt	101%	99%	99%
Elever i alt	328	288	233
Delvist fuldført			
Beskæftigelse	35%	36%	37%
Efterudd. fra besk.	3%	6%	2%
Dagpenge-ledighed	–	–	1%
AF-bistand	18%	14%	10%
Efterudd. fra ledighed	1%	1%	1%
Orlov	–	–	–
Kommunal kontanthjælp	28%	30%	27%
Kommunal aktivering	15%	11%	17%
Sygedagpenge og reval.	1%	3%	5%
Udvandret	–	–	1%
Procent i alt	101%	101%	101%
Elever i alt	191	176	150
Afbrud			
Beskæftigelse	28%	31%	35%
Efterudd. Fra besk.	2%	4%	5%
Dagpenge-ledighed	–	–	–
AF-bistand	18%	12%	10%
Efterudd. fra ledighed	–	–	–
Orlov	–	0%	1%
Kommunal kontanthjælp	38%	32%	30%
Kommunal aktivering	12%	17%	14%
Sygedagpenge og reval.	2%	4%	5%
Udvandret	–	–	–
Procent i alt	100%	100%	100%
Elever i alt	587	479	384

Kilde: Beskæftigelsesministeriet. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

* Bemærk, at SU og SVU data for 2003 endnu ikke er tilgængelige. Elever, der i år er på disse to former for uddannelsesstøtte efter endt TAMU-forløb, er derfor ikke registreret under en af de to uddannelseskategorier. De indgår i stedet som beskæftigede. Da tabellen omfatter samtlige elever fra og med 1999 til 1. halvår af 2003, er der dog kun tale om en meget lille elevandel, der er registreret som beskæftigede frem for uddannede.

Boks 2: Hvad dækker betegnelserne for afgangstype over?

Fuldførte elever er de elever, der har taget hele uddannelsen og afsluttet med bevis.
Delvist fuldførte elever er frafaldet TAMU efter at have bestået 1. brancheforløb.
Afbrudte elever er frafaldet TAMU før gennemførelse af 1. brancheforløb.

Forskellen i 12 måneders effekten efter TAMU-afgang for fuldførende i forhold til delvist fuldførte og afbrudte elever svarer til hhv. 28% og 25%.

Af tabellen fremgår endvidere, at 46% af de fuldførende TAMU-elever er i beskæftigelse eller uddannelse en måned efter afgang. 38% af de elever, der delvist har gennemført TAMU-forløbet, og 30% af de afbrudte er i beskæftigelse/uddannelse måneden efter TAMU-afgangen. Gennem det første år stiger beskæftigelseseffekten en anelse for fuldførende og delvist fuldførende elever, mens den for afbrudte elever stiger med hele ti procentpoint svarende til 33%. Det er dog fortsat ti procentpoint under et års effekten for fuldførende elever.

Tallene viser, at en stor del af frafaldet fra TAMU ikke er et frafald til job eller uddannelse. TAMU oplyser følgende årsager til frafald:

- Væsentlige sociale og personlige problemer, som ikke kunne løses gennem uddannelse.
- Længerevarende udeblivelse eller sygdom, der medfører udmelding, idet eleven overskrider TAMU's 30-dages regel.
- At de her og nu hverken vil eller kan leve op til de krav, der stilles i en uddannelse i TAMU.
- At de har opnået et arbejde eller kan påbegynde en længerevarende uddannelse og derfor fravælger TAMU.
- At elever enten ikke kan eller vil leve op til kravet om, at man kun taler dansk på TAMU.
- Uoverensstemmelser mellem elevens og skolens værdier, herunder forskelle i kvindesyn, der giver sig udslag i grove udtalelser og aggressivitet over for kvindelige medarbejdere.

De sidste to punkter er nye i forhold til det oplyste i evalueringen af TAMU i 2000 og har at gøre med forandringer i TAMU-elevens etniske baggrund.

4. Eleverprofiler

4.1 Elevernes personlige og familiemæssige forhold

Nedenfor fremgår en oversigt over elevernes alder:

Tabel 4.1: TAMU-elevers alder

	1999	2000	2001	2002	2003
15 – 17 år	4%	1%	0%	2%	0%
18 – 20 år	49%	47%	47%	44%	45%
21 – 25 år	41%	40%	49%	45%	52%
26 og derover	6%	13%	4%	9%	4%
Procent i alt	100%	101%	100%	100%	101%
Elever i alt	182	185	237	350	167

Kilde: Danmarks Statistik. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

Over halvdelen af de optagede elever er i 2003 mellem 21 og 25 år. Over 90% af alle TAMU-elever mellem 1999 og 2003 er mellem 18 og 25 år. Aldersniveauet har ikke ændret sig væsentligt siden evalueringen i 2000.

Nedenfor fremgår en oversigt over elevernes kønsfordeling:

Tabel 4.2: Elevernes kønsfordeling

	TAMU 2000	TAMU 2003
Mand	83%	80%
Kvinde	17%	20%
Procent i alt	100%	100%
Elever i alt	155	721

Kilde: Data fra 2003, 1. halvår: TAMU's elevregistrering. Data fra 2000: Interview med 155 daværende TAMU-elever foretaget af PLS RAMBØLL Management.

Som det fremgår af ovenstående tabel, er der aktuelt 20% kvinder og 80% mænd på TAMU. Elevernes kønsfordeling har ikke ændret sig væsentligt siden evalueringen i 2000.

Nedenfor fremgår en oversigt over elevernes forsørgerstatus:

Tabel 4.3: Børn

	TAMU 2000	TAMU 2003
TAMU-elever med børn	5%	7%
TAMU-elever uden børn	96%	93%
Procent i alt	101%	100%
Elever i alt	155	721

Kilde: Data fra 2003, 1. halvår: TAMU's elevregistrering. Data fra 2000: Interview med 155 daværende TAMU-elever foretaget af PLS RAMBØLL Management. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

I 2003 er 7% af eleverne på TAMU forsørgere. Niveaulet er cirka det samme som i evalueringen fra 2000.

Nedenfor fremgår en oversigt over TAMU-elevernes etniske baggrund:

Tabel 4.4: TAMU-elevernes etniske baggrund

	1999	2000	2001	2002	2003
DK, Grønland, Færøerne	75%	73%	68%	66%	62%
Mere udviklede lande	2%	5%	4%	4%	3%
Mindre udviklede lande	19%	20%	25%	27%	29%
Udefineret	4%	2%	3%	3%	6%
Procent i alt	100%	100%	100%	100%	100%
Elever i alt	188	187	232	336	208

Kilde: Beskæftigelsesministeriet. Kategoriseringen af lande følger Beskæftigelsesministeriets landekategoriseringer i DREAM-database, der følger Danmarks Statistiks kategorisering.

Andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk fra mindre udviklede lande er steget fra 19% i 1999 til 29% i 2003, en stigning på 11 procentpoint, svarende til 53%. I løbet af de seneste seks år er andelen af elever med anden etnisk baggrund end dansk mere end fordoblet. Således viste en registerkørsel i evalueringen fra 2000 på 459 TAMU-elever i perioden juni 1996 til juni 1997, at 13% var indvandrere eller efterkommere af indvandrere, mens 87% af eleverne havde en etnisk dansk baggrund.

Nedenfor fremgår en oversigt over elevernes boligforhold:

Tabel 4.5: Boligforhold – fordelt på afgangstyp

	Hos forældre	Ikke hos forældre	Procent i alt	Antal elever i alt
2003				
Fuldførte	26%	75%	101%	51
Delvis fuldførte	23%	77%	100%	13
Afbrudte	35%	65%	100%	103
Procent i alt	31%	69%	100%	167
Elever i alt	52	115		167

Kilde: Danmarks Statistik. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

Af ovenstående tabel ses det, at 31% af TAMU-eleverne i 2003 bor hjemme, det vil sige hos en eller begge forældre, samme niveau som i evalueringen i 2000.

4.1.1 Døgn- og dagelever

Et gennemsnit af fordelingen mellem dag- og døgnelever i første halvår af 2003 viser, at der er en næsten ligelig fordeling af de to elevtyper: Der er i år 48% kostskoleelever og 52% dagelever på TAMU.

I 2000-evalueringen boede 32% af de daværende 155 elever på skolen, mens 68% boede andetsteds. 10% af de elever, der boede andetsteds, svarede dengang bekræftende på, at de gerne ville have haft muligheden for at bo på skolen. Der er siden sket en stigning i andelen af kostskoleelever på 16 procentpoint, svarende til en stigning på 50%.

4.2 Kriminalitet og misbrug

Deltagerne på TAMU er generelt en udsat gruppe med store sociale problemer herunder kriminalitet og misbrug af hash og lignende. Cirka to tredjedele af TAMU-eleverne er kriminelle.

Nedenfor fremgår en oversigt over udviklingen i andelen af kriminelle elever mellem 1999 og 2001.

Tabel 4.6: TAMU-elever fordelt på domsafgørelse og afgangår

	TAMU 1999	TAMU 2000	TAMU 2001
Dømt skyldige	68%	60%	65%
Dømt ikke-skyldige	1%	3%	3%
Uden afgørelse	31%	37%	33%
Procent i alt	100%	100%	101%
Elever i alt	188	187	245

Kilde: Danmarks Statistik. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%. Der skal endvidere bemærkes, at der er forsinkelse i tallene fra Danmarks Statistik. Derfor er de seneste tilgængelige tal fra 2001.

Boks 3: Hvad betyder kategorierne?

Skyldig omfatter politimæssige afgørelser eller domme til frihedsstraf eller bøde.
Ikke skyldig er en afgørelse (dom) til frifindelse eller tiltale undladt.
Uden afgørelse er de elever, som *ikke* har modtaget en afgørelse for overtrædelse af straffelov eller særlov i forudgående 5-årsperiode i forhold til afgang fra TAMU.

I 2001 er 65% af TAMU-eleverne dømt skyldige i kriminalitet.

Evalueringen i 2000 viste, at 40% af de daværende elever var dømt for strafbare forhold, samt at kun 28% af de TAMU-elever, der havde været igennem et skoleforløb mellem juli 1998 og juni 1999, var dømt for strafbare forhold.² Den aktuelle registerkørsel viser dog et noget højere tal for disse årgange. Forskellen skal ses i lyset af de to forskellige metodetilgange – henholdsvis personlige interview med 155 TAMU-elever og en registerkørsel på alle elever fra Danmarks Statistik. Den aktuelle registerkørsel må anses for at være den mest pålidelige.

TAMU's elevregistrering viser, at 39% af eleverne i første halvår af 2003 har modtaget en dom.

Nedenfor fremgår en oversigt over, hvornår de kriminelle elever er dømt for deres alvorligste forbrydelse.

Tabel 4.7: Dømte elever, fordelt på årgang og år for dom vedrørende alvorligste lovovertrædelse

Dømt år:	Elev-årgang 1999	Elev-årgang 2000	Elev-årgang 2001
2001	0%	0%	7%

² Data fra 2000 blev indhentet via en interviewundersøgelse blandt 155 daværende elever og 47 tidligere TAMU-elever foretaget af PLS RAMBØLL Management.

2000	0%	6%	5%
1999	29%	32%	31%
1998	20%	15%	17%
1997	12%	5%	7%
1996	5%	5%	0%
1995	2%	0%	0%
<i>Ikke tiltalte elever</i>	32%	37%	33%
Procent i alt	100%	100%	100%
Elever i alt	188	187	245

Kilde: Danmarks Statistik. Det bør bemærkes, at 13 ud af tabellens i alt 411 dømt elever blev dømt ikke-skyldige.

Tabellen viser, hvilket år TAMU-eleverne har modtaget deres alvorligste dom for kriminalitet. Det har dog ikke været muligt at fremskaffe data på, *hvad* den alvorligste kriminalitet er for den enkelte elev. Tabellen giver således en oversigt over elevernes kriminelle løbebaner frem mod påbegyndelsen af TAMU, målt i forhold til hver enkelt elev.

Af ovenstående tabel ses det, at 7% af TAMU-eleverne i 2001 har været involveret i deres alvorligste kriminalitetssag samme år som de har gået på TAMU. Tilbage i 1999 var andelen af elever, der havde været involveret i deres alvorligste kriminalitet samme år, som de gik på TAMU, oppe på 29%.

I 2001 var 43% af alle TAMU-elever dømt for deres alvorligste lovovertrædelse inden for de foregående 3 år. I 2000 var denne andel 53%, mens andelen af elever dømt for deres alvorligste lovovertrædelse inden for de seneste tre år i 1999 var oppe på 62%.

4.2.1 Misbrug

Undersøgelsen vedrørende TAMU-elevens personlige baggrund omfatter også en kortlægning af elevernes misbrug af hash eller andre stoffer.

54% af de nuværende TAMU-elever har været misbrugere af hash eller andre stoffer inden skolestart. I 2000 havde 53% af de daværende TAMU-elever tidligere haft et misbrug af hash mv.³

³ Data fra 2003 er indhentet fra TAMU, der registrerer elevernes misbrugssituation forud for optagelsen på skolen. Opgørelsen dækker over 335 personer, der gik på TAMU ultimo juni 2003. Data fra 2000 er

Forudsætningen for optagelse i TAMU er ophør af misbrug. Da TAMU alene registrerer misbrugssituationen forud for optagelse, har det på baggrund af evalueringens rammer ikke været muligt at kortlægge omfanget af de nuværende elevers misbrug under TAMU-forløbet. Evalueringen af unge TAMU fra 2000 viser, at 17% af de daværende elever stadig havde et regelmæssigt brug af hash eller andre stoffer under deres TAMU-forløb.

---

indhentet via en interviewundersøgelse blandt 155 daværende TAMU-elever foretaget af PLS RAMBØLL. I interviewundersøgelsen svarede 47% dengang, at de ikke havde haft et tidligere misbrug, mens 1% af eleverne ikke ønskede at svare på spørgsmålet.

5. Elevflow

5.1 Antal elever på TAMU

Af nedenstående tabel ses det, at antallet af elever har været stigende gennem den seneste årrække. TAMU vurderer, at antallet af elever også i år vil stige i forhold til det foregående år. TAMU's vurdering skal ses i lyset af skolens strategi om 'flere elever i uddannelse'.

Tabel 5.1: Antallet af elever på TAMU fra og med prøvetid og frem, fordelt på kalenderårgange

1999	2000	2001	2002	2003*
188	187	245	359	172

Kilde: TAMU's elevregistrering. * Første halvår

Tallene er beregnede. TAMU's elevregistrering kan ikke levere eksakte elevtal pr. kalenderår. Dette skyldes bl.a., at eleverne er tilknyttet TAMU over mere end ét kalenderår, hvilket f.eks. problematiserer registreringen af de elever, der fortsat er i uddannelse ved årets udløb. Tallene er derfor behæftet med en vis usikkerhed.

5.2 Fra indslusning til påbegyndelse af 1. brancheforløb

5.2.1 Indslusning og visitation

Hver uge afholdes et to timers informationsmøde på hvert TAMU-center, hvor elever, der overvejer at starte på TAMU, får en fælles introduktion til uddannelsessystemets opbygning og indhold. De elever, der efter informationsmødet stadig er interesserede, går videre til visitationsfasen.

TAMU har visitationsretten og bestemmer derfor, hvem der optages. Skolernes optagelsespraksis tager udgangspunkt i den belægningsstørrelse, som er fastsat på finansloven, og den fastsatte målgruppeafgrænsning. Målgruppen er defineret som 'unge mellem 18 og 30 år med særlige problemer og sociale tilpasningsvanskeligheder i forhold til arbejdsmarkedet og samfundet i øvrigt'.

I TAMU-systemet forestår uddannelseskonsulenten visiteringen, der består af:

1. Samtale om elevens sociale problemer og motivation for at starte
2. Rundvisning på skolen
3. Orientering om TAMU's tilbud, konsekvenspædagogik og regler.

Ifølge skolerne er de afviste typisk personer:

- der er for stærke til at falde inden for målgruppen
- der ikke har afprøvet alle andre muligheder
- man har haft store vanskeligheder med tidligere
- med alvorlige psykiske lidelser.

Visitationen målrettes med hensyn til arbejdsområder. Den unge skal således formulere et motiveret ønske om arbejdsområde. Hvis der ikke er plads på det ønskede arbejdsområde, kan eleverne efterfølgende overflyttes til et af de andre TAMU-centre.

Nedenfor følger en oversigt over TAMU's elevflow fra henvisning til 1. brancheforløb.

5.2.2 Henvisning

På TAMU-skolerne foregår den største del af elevtilstrømningen via henvisninger fra kommuner. Evalueringen af TAMU fra 2000 viste, at henviserne primært er sagsbehandlere i kommuner såsom beskæftigelses- og jobkonsulenter og medarbejdere i projekter for unge arbejdsløse.

Henviserne beskrev målgruppen som unge mellem 18 og 30 år, der:

- ikke kan klare et ordinært uddannelsesforløb
- ikke kan komme i beskæftigelse eller fastholde et job
- ikke har glæde af aktiverings- eller revalideringstilbud
- ofte har eller har haft misbrugsproblemer
- ofte har en dårlig skolebaggrund og/eller indlæringsvanskeligheder
- ofte ikke har ren straffeattest
- ofte har sociale og adfærdsmæssige problemer.

Henviserne beskrev desuden TAMU som et arbejdsmarkedsrettet uddannelsestilbud uden sidestykke beregnet på en målgruppe, der er meget vanskelig at arbejde med, og for hvem der ikke eksisterer andre tilbud, der også indeholder det pædagogiske element.

Nedenfor følger en oversigt over, hvilke instanser der henviser eleverne, fordelt på kategorierne: kommuner, arbejdsformidling, kriminalforsorg, andre institutioner og egne henvendelser fra de unge selv.

Tabel 5.2: Henvissende instans

	Henvist fra					Procent i alt
	Kommune	AF	Kriminalforsorgen	Andre institutioner*	Egen henvendelse	
2000	52%	0%	7%	11%	30%	100%
2001	48%	0%	6%	8%	37%	99%
2002	59%	0%	6%	5%	30%	100%
2003	62%	0%	5%	5%	28%	100%

Kilde: TAMU's elevregistrering. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%. Bemærk, at data for 2003 kun omfatter det første halvår.

* 'Andre institutioner' dækker over produktionsskoler, der vurderes at henvise $\frac{3}{4}$ af denne kategoris elever, samt beskæftigelsesprojekter og endelig som den mindste del socialpædagogiske opholdssteder.

I 2003 foregår 72% af TAMU's elevtilstrømning fra henvissende instanser, mens 28% er direkte henvendelser fra de unge selv.

Siden 2000 er antallet af henvisninger fra kommunerne steget 10 procentpoint svarende til en stigning på 19%. Henvisninger fra andre instanser er halveret fra 11% i 2000 til 5% i 2003.

En korterevarende registrering af personer, der blev henvist til TAMU af forskellige instanser, men som aldrig mødte op, viste, at 17% af de henviste personer ikke mødte op.⁴ TAMU vurderer, at det generelt er cirka 10% af de henviste elever, der ikke dukker op.

⁴ Datakilde: TAMU-Center Odense. Registreringen foregik fra d. 5/3-03 til d. 30/6-03. Odense Kommune havde i denne periode henvist 95 personer, hvoraf 16 ikke kom til samtale på TAMU-centret.

5.2.3 Fra visitation til 1. brancheperiode

Nedenfor fremgår en oversigt over TAMU's elevflow fra visitation til 1. brancheperiode.

Tabel 5.3: TAMU's elevflow*

	Antal visiterede elever	Antal elever optaget i kompetenceafklaring	Antal elever påbegyndt prøvetid	Antal elever fortsat i 1. brancheperiode	Andel fortsatte elever fra prøvetid til 1. brancheperiode
1999	1121	848	438	379	87%
2000	1046	694	385	281	73%
2001	1342	769	419	296	70%
2002	1177	797	398	247	62%
2003**	630	443	275	231	84%

Kilde: TAMU's elevregistrering. Antallet af elever, der påbegynder 1. brancheperiode, er beregnet ved at fratække antal prøvetidselever det gennemsnitlige frafald i prøvetiden.

*Bemærk, at tallene er beregnede. TAMU's elevregistrering kan ikke levere eksakte elevtal pr. kalenderår. Dette skyldes bl.a., at eleverne er tilknyttet TAMU over mere end ét kalenderår, hvilket giver problemer i en registrering af det eksakte antal elever i de enkelte uddannelsesfaser pr. kalenderår. Tallene for visiterede, optagede og påbegyndt prøvetid og brancheperiode er desuden bruttotal. Således er en elev, der f.eks. har været på TAMU i to omgange, registreret som to visitationer, to optagelser i prøvetid og eventuelt to påbegyndte uddannelser. De ovenstående tal er derfor behæftet med en vis usikkerhed.

**Bemærk af tallet for 2003 kun dækker første halvår.

Det høje frafald gennem visitations- og kompetenceafklaringsfasen er udtryk for, at TAMU ikke har en forhåndsfraserterning. Både for stærke og meget belastede unge kan derfor visiteres og optages i kompetenceafklaringen. I løbet af de indledende faser viser mange sig derfor at være uegnede til TAMU. TAMU vurderer, at de henviser cirka 50% af de unge, der falder fra i visitations- og kompetenceafklaringen, videre til job, uddannelse eller behandling.

5.2.4 Visitation

Antallet af visiterede elever i 2002 ligger på samme niveau som i 1999. Forudsat, at antallet af visiterede elever er det samme i andet som i første halvår af 2003, vil TAMU i 2003 visitere mindst 1.260 elever. Det vil sige mindst 85 flere end i 2002.

5.2.5 Kompetenceafklaring

Efter visitationen følger første del af uddannelsen. Det er en periode på 4 uger kaldet kompetenceafklaring, hvor eleverne skal afgøre, hvilken linje de vil vælge efterfølgende.

Antallet af optagede elever i kompetenceafklaringen er faldet fra 848 i 1999 til 797 i 2002. Forudsat, at elevoptaget i andet halvår af 2003 svarer til elevoptaget i første halvår, kommer antallet af optagede elever i 2003 op på mindst 890.

5.2.6 Prøvetidsperiode

Efter kompetenceafklaringen fortsætter eleverne i en 6 ugers prøveperiode inden for det valgte brancheområde. Antallet af elever, der påbegynder prøveperioden, har svinget lidt gennem den seneste årrække. I 1999 fortsatte 438 elever i prøvetid, mens 398 elever fortsatte i prøvetiden i 2002. Forudsat, at antallet af elever, der påbegynder prøveperioden i andet halvår af 2003, svarer til elevoptaget i første halvår, vil antallet af prøvetidselever i år stige til mindst 550.

5.2.7 1. brancheforløb

Andelen af elever, der fortsætter videre i 1. brancheforløb, er faldet fra 87% i 1999 til 62% i 2002. I første halvår af 2003 er andelen dog steget til 84%. Resultatet for 2003 nærmer sig dermed niveauet fra 1999.

5.2.8 Konklusioner vedrørende elevflow

Forudsat, at antallet af elever optaget i visitation, kompetenceafklaring, prøvetidsperiode og 1. brancheforløb i andet halvår af 2003, svarer til antallet af optagede i første halvår, vil der i 2003 optages flere elever på alle niveauer i TAMU, end det har været tilfældet i 1999, 2000, 2001 og 2002 (bortset fra antal visiterede i 2003 i forhold til 2001, hvor 2001 tallet er en smule større). Dette skal ses i lyset af, at TAMU i 2003 har en strategi om, at der skal flere elever videre til uddannelse. Derfor er den pædagogiske indsats i visitationen og kompetenceafklaringen styrket (jævnfør TAMU's virksomhedsregnskab 2002). Samtidig har færdig-etableringen af de nye TAMU-skoler også en positiv effekt på antallet af elever på alle niveauer mellem visitation og 1. brancheperiode i 2003.

5.3 Gennemførelse af uddannelsen

Der kan overordnet identificeres tre måder at afslutte et TAMU-forløb på:

1. Gennemførelse af hele TAMU-forløbet med bevis, dvs. alle aspekter fra kompetenceafklaring til udslusningsperiode.
2. Delvis gennemførelse af TAMU-forløbet, dvs. frafald efter at have bestået 1. brancheforløb.
3. Frafall inden gennemførelse af 1. brancheforløb.

Nedenfor fremgår en oversigt over, i hvilken grad eleverne gennemfører hele TAMU-uddannelsen, gennemfører en del af den eller frafalder inden beståelse af 1. brancheforløb.

Tabel 5.4: Gennemførelse af uddannelsen

	Andel i % af påbegyndte i 1. brancheperiode				Procent i alt
	med bevis	delvist	frafald	fortsat	
2000	20%	11%	25%	44%	100%
2001	25%	6%	26%	43%	100%
2002	49%	12%	20%	19%	100%

Kilde: TAMU's elevregistrering. Bemærk, at der er tale om beregnede tal, hvor de der konkret har gennemført en uddannelse i det pågældende år, ikke nødvendigvis er de, der har påbegyndt 1. brancheperiode det pågældende år. Det er ikke muligt at beregne andelen for 1. halvår af 2003 i TAMU's registreringssystem.⁵

Boks 4: Hvad dækker elev-definitionerne over?

Elever med bevis har taget hele TAMU-forløbet, det vil sige begge brancheforløb.
Delvist beståede elever er frafaldet efter 1. brancheforløb.
Frafaldne elever er frafaldet TAMU før afslutning af 1. brancheforløb.
Fortsatte elever er personer, der fortsat er i uddannelse ved årets udløb.

Andelen af elever, der fuldfører TAMU-forløbet med bevis, er steget med 29 procentpoint mellem 2000 og 2002, svarende til en stigning på 145%. Andelen af elever, der frafalder TAMU, før de har bestået 1. brancheforløb, er faldet fem procentpoint mellem 2000 og 2002 svarende til et fald på 20%.

Sammenholdes stigningen i antal fuldførte elever med beskæftigelseseffekten fordelt på afgangstypen, er udviklingen fra 2000 til 2002 positiv.

⁵ Problemstillingen ved beregningerne er, at eleverne ikke er i TAMU i bestemte afgrænsede perioder og ej heller i perioder af samme længde, at de uddannes hen over årsskifte, samt at elever, der gennemfører en uddannelse, typisk har opholdt sig i TAMU i mere end 12 måneder samlet set på grund af et løbende frafald og overførsel til andre linjer, end det brancheforløb, de er på. Andelen er udregnet i forhold til det antal elever, der gik på TAMU-skolen det pågældende år.

Undersøgelsen af udslningsstatus måneden efter afgang viser som nævnt, jf. tabel 3.4, at fuldførte elever har højere beskæftigelseseffekt. I gennemsnit er 46% af alle fuldførte elever mellem 1999 og første halvår 2003 i beskæftigelse/uddannelse måneden efter afgang. Mens tallet falder til 38% for de elever, der delvist har gennemført TAMU-forløbet, og 30% for elever, der har afbrudt uddannelsen, før de har bestået 1. brancheforløb.

Andelen af fortsatte elever er ca. 45% alle år undtagen 2002, hvor andelen af fortsatte elever falder til 19%. TAMU begrundet faldet i 2002 med en omfattende omstrukturering på TAMU i Århus, påbegyndt i 2001, hvilket medførte, at skolens aktiviteter blev neddroget til et minimum. PLS RAMBØLL vurderer, at også andre faktorer må forklare det store fald.

5.3.1 Gennemførelsestid

En TAMU-elev tager i 2003 i gennemsnitligt ca. 33 uger om at gennemføre sin uddannelse, hvilket er perioden fra 1. brancheperiode til afslutning af 2. brancheperiode (der ideelt set er sat til at vare ti uger hver). Gennemførelsestiden er blevet over to uger kortere siden 2002, idet den i perioden 2000-2002 lå på cirka 35,5 uger. I 1999 var den gennemsnitlige uddannelsestid 30,9 uger. Dette tal er dog en smule usikkert, idet kun 30% af de daværende elever indgik i denne registrering (Kilde: TAMU's elevregistrering).

Gennemførelsestiden er ikke udtryk for den tidsperiode, hvor eleverne er i kontakt med TAMU i forbindelse med uddannelsen. Reelt går der typisk 1-1,5 år, fra eleven første gang starter i prøvetid, til eleven afslutter sin uddannelse. Under prøvetiden og kompetenceafklaringen er eleverne ofte ude af skolen flere gange, f.eks. for at afsone straf i et antal måneder eller på grund af midlertidigt frafald fra skolen. Frafald under prøvetid og kompetenceafklaring medfører dog ikke en formel genoptagning. Prøvetiden og kompetenceafklaringsfasen er netop perioder, hvor TAMU og eleven gensidigt når til enighed om et tidspunkt, hvor eleven er klar til at deltage stabilt i 1. brancheforløb.

66% af gengangerne på TAMU bliver optaget to gange, mens 26% optages 3 gange.

Nedenfor følger en oversigt over, hvilket forløb gengangerne var i, da de sidst blev afmeldt TAMU. Tabellen viser også, hvor mange gange gengangerne er blevet optaget. Der er i alt 377 gengangere på TAMU mellem 1999 og medio 2003. Tallet inkluderer elever, der er optaget to gange eller mere på TAMU, fra prøvetid og frem.

Tabel 5.5: Andel TAMU-gengangere, fordelt i forhold til sidste afmelding

	Optaget 2 gange	Optaget 3 gange	Optaget 4 eller flere
Andel sidst afmeldt fra gennemført	9%	10%	7%
Andel sidst afmeldt fra delvist gen.	8%	5%	3%
Andel sidst afmeldt fra frafald	84%	85%	90%
Procent i alt	101%	100%	100%
Elever i alt	247	98	32

Kilde: TAMU's elevregistrering. I antallet for elever optaget to gange indgår ikke elever, der er optaget tre gange eller mere, tilsvarende for de øvrige kolonner. Tabellen omfatter elever, der er frafaldet fra prøvetid og frem. Da der er tale om afrundede procenter, kan den samlede procentsum svinge mellem 99% og 101%.

Langt størstedelen af alle gengangere er personer, der sidst frafaldt TAMU-uddannelsen, før de bestod 1. brancheforløb, det vil sige elever, der er frafaldet TAMU under prøvetid eller kompetenceafklaringen.

Ifølge TAMU kan der stilles spørgsmål ved effekten af, at personer optages på et TAMU-forløb gentagne gange, hvis første forløb ikke giver de fornødne resultater. Dette har sammenhæng med, at gengangerne udgør den mest belastede gruppe i TAMU. Når de genoptages, er det som følge af manglende jobresultater og manglende alternativer til TAMU.

På grund af skolens konsekvenspædagogik er afgang en naturlig følge af, at eleven ikke lever op til skolens krav. Gengangere er derfor også udtryk for en læringsfase, hvor eleverne gennem afgang fra TAMU-uddannelsen erfarer konsekvenserne af egen adfærd. Når en elev ikke lever op til skolens krav, afmeldes eleven f.eks. sit brancheforløb og overgår til en anden TAMU-brancheforløbsgruppe, der ikke indgår som en del af elevens uddannelse. Herefter kan eleven så på ny optages i det brancheforløb, han eller hun var i færd med. Genoptagelser skal derfor også ses som et positivt udtryk for, at eleverne vil gøre et nyt forsøg.

PLS RAMBØLL Management A/S
Olof Palmes Allé 20
DK-8200 Århus N
Danmark
Tlf. 8944 7800
Fax 8944 7833
www.pls-ramboll.com
pls@pls-ramboll.com
CVR nr. DK 60 99 79 18

Nørregade 7A
DK-1165 København K
Danmark
Tlf. 3397 8200
Fax 3397 8233

Rue de Crayer 5
B-1000 Brussels
Belgien
Tlf. +32 2 649 9983
Fax +32 2 649 0188

PLS RAMBØLL Management GmbH
Kieler Strasse 303 A
D-22 525 Hamborg
Tyskland
Tlf. +49 40 5480 910
Fax +49 40 5480 9119
HRB 76096

Berliner Strasse 27
D-13 507 Berlin
Tyskland
Tlf. +49 30 233 634 49/50

PLS RAMBØLL Management AB
Österlånggatan 18
SE-11131 Stockholm
Sverige
Tlf. +46 8 568 494 40
Fax +46 8 568 494 44
Org. nr. 556610-4724